

Filemon és Baucisz

Hajnalban érkeznek. Néha már három előtt. Kiszállnak a furgonból, a hidegben a tenyerüket egymáshoz dörzsölik, cipőjükkel a furgon hátsó kerékét rugdossák. Míg az egyikük tornamutatványokat végez, lehajol, a kezével megfogja a bokáját, a térdét emelgeti, nyújtózik, a másik cigarettára gyújt, köhécsel. Lopják a percekét. Nem esik nehezemre megbocsátani nekik.

A mester pontosan négykor érkezik. Addigra már lerakták a póznát a furgonból, és hurokra kötötték a kötelet. Az egyikük éppen szögeket ver a póznába, egy durva, nyers és vastag gerendát ácsol a tetejére. A másik még ás, az ablakból most éppen nem látni, eltakarja a tölgyfa. Káromkodik, minden reggel káromkodik, amikor az ásó a kötömbbe fut. Fém a kőhöz cikkan. A póznát ekkor leengedik a fél méter mély lyukba, köré földet hánynak, megtapossák, kisebb köveket szórnak a tövébe. A póznára erősített gerenda hosszabbik végét a fa nyakához erősítik egy vaskampóval. Ehhez létrára kell állni, veszekedés támad, egymásnak rontanak, hogy ki mehet föl a létrára, egymást kezdik el taposni, végül sírva fakadnak. A létra nyikorog Filemon és Baucisz súlya alatt.

A mesternek nincs egyéb dolga, mint megigazítani a nyakkendőjét. Ma a búzavirágkéket választotta, jó kedvében lehet. A kék illik a szürke sildes sapkájához (én is mindig ilyet szerettem volna...!). Negyed ötkor előemele a furgonból a sámlit, a gerendán átvett kötél alá állítja. Útközben dudorászik. A sámlira áll, a hurkot a nyakára tekeri, pipiskedik, leveszi nyakáról a kötelet. Valamit odaszól az inasainak, mire ők a furgonhoz rontanak, egy kosarat vesznek elő, vetkőzni, majd öltözni kezdenek. A cipőjüktől nehezen válnak. Leveszik, vizsgálgatják, mintha sosem láthatnák újra őket. Félnak, hogy összecserélik. A jobb forma cipőkért mindig versenyeznek, ismét összeverekednek, végül sírva fakadnak, mint az előbb. Ötkor már mindketten a mester mellett állnak, a nadrágjukat porolják az épület előtt. A mester a telefonján méri az időt.

Cigaretta gyújtok, kihajolok az ablakon.

A távolban hamarosan föltűnnek a szüleim. Lassan jönnek, a cigaretta füstjéből kilépve, apámon kalap, édesanyámat támogatni kell. Őket követték kisebb csoportban az ismerősök, a barátok. Meghatóan tiszteletteljesen jönnek. Csak egy-egy csoportban csattan föl nevetés. Az út túloldalán sorakoznak föl, volt, aki körültekintően hozott magával széket, kispárnát. Nem akármilyen barátok! A táskákból szendvics kerül elő, lepény, aki belvárosból jött, borosüveget szorongat. Milyen csinosak, milyen vidámak, milyen fiatalok! Ilyen korán... Remélem, hogy készül csoportkép! Úgy, egy kicsit balra, még inkább balra, húzódjatok össze. Maguk ott, igen, maguk, álljanak a kötél mellé. Engedjétek el a lábát, és ne itassátok tovább! Nem hiszem el, hogy nem tudtok egy helyben maradni! Asszonyom, szárítgassa föl a könnyeit! Valaki adjon egy kabátot arra a lányra, aki a téglafal mellett áll, ne dideregjen! No végre, most mindenki idefigyel, egy pillanat, jó. Mosolyog! És...

Amikorra az első diákok érkeznek a szomszédos iskolába, már mindennel elkészülnek. A kötelet leszedték, összehajtogatták, a póznát betolták a furgonba, az inasok átöltöztek, a mester pedig a mellényzsebébe csúsztatta a fizetségét. A fölöttünk élő pár alatt ismét nyikorogni kezd az ágy, amikor az ablakot becsukom. Doktor Dasperger lábait úgy rendezem el a párnán, hogy alvás közben ne rugdoshassa az oldalamat.

*

Japánban élnek a levélpréselés legkitűnőbb művészei. Azt mondják, hogy aki az akácvirágokat, a cseresznye virágát és a feketefenyő leveleit, a ginkófa levelét gyűrdésmentesen nyomtatja, a halhatatlanságot már kiérdemelte. A japán levélpréselők azonban nemcsak a gyűrdések kisimitásának mesterei. A leveleket úgy ragasztják föl a papírlapokra, hogy azokon a ragasztás helyét nagyítóval sem találhatjuk. Faházak hosszú sorai állnak a Fuji lábánál, amelyek falain évszázadokkal ezelőtt préselt levelek láthatóak. A lapok nem fakulnak, a leveleket és virágokat pedig csupán a teremtő gondolat tartja a papírokon. Vagy valami titkos és láthatatlan enyv, így gyanítja Doktor Dasperger. Valamit kotyvasztott az egyikük, azt kengettik a papírra... Ő nincs erről nagy véleményel! Még akkor sem, ha a levélpréselés művészei kitartó munkájukkal a halhatatlanságon túl rászolgáltak az elfeledettség érdemére.

Nézzünk meg alaposabban például egy ginkófalevelet! Egy kép, amely lecsordul a vászonról. Vagy inkább Dél-Amerika! Ott fut rajta az Amazonas mindahány mellékfolyójával. A Rio Negro teljesen kivehető, a Tapajos

és a Puru árad. Lassan kibontakoznak a városok is, megannyi fekete pont a levél redőin. A redők aztán falakká magasodnak, hiába pipiskedünk, nem láthatunk át rajtuk. Lefelé kell tartanunk, egészen a szárig. Hosszú séta következik egy végtelenbe vesző mólón. A móló végén végre megpihenhetünk. Itt ellaposodik az út, a fehér papír folytatódik alattunk. A távolban egy leszegett fejű szemüveges óriás áll, fölötte a lámpa fénye mint nap vakít. Megtöröljük a homlokunkat, leülünk a móló végébe. Itt kell először megragasztani a levelet. Dasperger szándékosan vastagabb szeletet vág a ragasztószalagból. Képtelen odafigyelni a részletekre! Kírtartóan himbálja a lábát a hátamon, kezével a tarkómon és a kopaszodó fejemen dobol. Szakálla csiklandozza a nyakamat. Egyre csak eszik, alig ha eltarthatnám!

Bosszantó szokása ez Daspergernek. Amikor találkozom valakivel, nyomban föllevenedik. Egyszerre képes rúgdatni a hátamon, és az amerikai elnökválasztásról fecserészni.

- Elhagytad magad, nem is borotválkozol.
- Újra a nyakába vett, érzem... Roppant bosszantó.
- Nem lehet valahogy kezelni?
- Az orvosok már lemondtak rólam. Inkább Norvégiába költöznek.
- Az alvásmegvonás sem segít?
- Minden neszre fölriadok. Mintha valaki járna alattam, ne ne vess...!, mintha valakinek csak a hátán ülnék, akarattalan és magányosan.
- Mi ez az én fejfájásomhoz képest!
- De én gyakran sírok is. Ok nélkül...
- Azt hiszed, csak neked fáj?
- Mintha más időbe csöppentem volna, s legalábbis Chilén keresztül kellene cipelnem azt, akinek voltaképpen a nyakában ülök. Mekkora út...! Milyen hegyes... A ritka levegő!

– Fölment a vérnyomásom.

– Ha sámlira állok, sem leszek magasabb, de még szédülök is.

Így. Nekem meg ezt kell hallgatnom napestig. Abban az időben Badiou-t és Negrit olvastunk, és Bernie Sandersnek szurkoltunk a választásokon, ti már tudjátok, milyen eredménnyel... Amikor pedig tükörbe néztem, ezt a kalapos, szakállas gnómot kellett látnom. Minél tovább néztem, annál karikásabb lett a szeme, s bosszúból annál erősebben kapálózott a hátamon éjjel. Nem volt nekem elég a hajnali kopácsolás és annak a párnak az önfeledt kiáltozása, akik fölöttünk laktak. Néha már arra gyanakodtam, hogy nem is egy pár hancúrozik odafönn, hanem orgiát tartanak. Mindez azonban nem vigasztalt. A lámpa lassan elkezdett himbálózni, én pedig véres merényletet fontolgattam szomszédaim ellen.

Dasperger legnagyobb ellenkezésére ekkor kezdtem el leveleket préselni, és fehér lapokra ragasztgatni őket. Minden levelet sorra el is neveztem. Ez itt a Filemon és Baucisz lett. A ginkófa levelei A rövid séta. A tölgyfa levele A hajnali csoportkép. A feketefenyő tűi Immanencia és Szingularitás. Doktor Dasperger szerint már rászolgáltam az elfeledettség érdemére, én azonban folytatom a munkát. Hajnalig még maradt pár pillanat.